

2015-03-05

Avdelningen för tillväxt och samhällsbyggnad
Kerstin Blom Bokliden

Särskilt yttrande av experten Kerstin Blom Bokliden

Kommunerna och andra myndigheter har ett ansvar att se till att miljö kvalitetsnormerna klaras enligt miljöbalken. För större partiklar i luft är dessa gränsvärden reglerat i EU:s luftkvalitetsdirektiv. Europeiska kommissionen beslutade under våren 2013 att inleda ett överträdelseärende mot Sverige med hänsyn till överskridande av de gränsvärden som anges i luftkvalitetsdirektivet. Det är viktigt att visa att Sverige tar överträdelserna på allvar och vidtar relevanta långsiktiga åtgärder som på sikt garanterar att uppsatta nivåer innehålls.

Sveriges Kommuner och Landsting har länge hävdat att kommunerna inte har rådighet över de verktyg som krävs för att vidta de åtgärder som medför att halterna av stora partiklar sjunker och som gör att kommunerna klarar gränsvärdena långsiktigt. Värdena klarades bland annat tack vare intensiva dammbindningsåtgärder, dubbdäcksförbud, trängselskatt samt de gynnsamma vintrarna. Det är viktigt att få till styrmedel som säkrar att nivåerna innehålls på lång sikt oavsett väderlek. För att säkerställa att överskridande inte sker i framtiden är det angeläget att Stockholms Stad och övriga kommuner som inte klarar eller riskerar att inte klara miljö kvalitetsnormen för luft får möjlighet att använda ytterligare verktyg. Att begära av riksdagen att skatt tas ut på dubbdäckanvändning inom ett särskilt område i kommunen är ytterligare en möjlighet.

Jag menar att utredningen inte beaktat de samhällsekonomiska konsekvenserna för eventuella böter från EU korrekt. Det är viktigt, anser jag, att kommunerna får ytterligare verktyg för att se till att miljö kvalitetsnormerna för luft klaras i hela landet. De verktyg som står till förfogande i dag är inte tillräckliga. Erfarenheter från Norge visar att det är möjligt att komma ned i en dubbdäcksanvändning på 20 procent utan att för den skull riskera trafiksäkerheten. Likaså visar utredningar från Trafikverket att trafiksäkerheten med dubbdäck på nya bilar med antisladdsystem är ytterst marginell. Tre fjärdedelar av bilarna i stockholmsregionen har antisladdsystem.